

Metropolia

Digiosallisuuden loppukartoitus

Kyselytutkimuksen raportti

Digiosallisuus työllisyyden edistämässä -hanke

Syksy 2023

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Hanke rahoitettiin osana Euroopan unionin Covid-19-pandemian johdosta toteuttamia toimia

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden ja kohderyhmään kuuluvien työllistyneiden ja opiskelijoiden digiosallisuus ja digitaidot	2
2.1	Taustatiedot	2
2.2	Digilaitteiden saatavuus ja käyttö	4
2.3	Digitaidot ja niiden kehittyminen	6
2.4	Digipalveluiden käyttökokemukset	9
3	Työllistymistä edistävien työntekijöiden digiosallisuus ja digitaidot	13
3.1	Taustatiedot	13
3.2	Digilaitteiden saatavuus ja käyttö	14
3.3	Digitaidot ja niiden kehittyminen	16
3.4	Digipalveluiden käyttökokemukset	20
4	Lopuksi	24

1 Johdanto

Digiosallisuus työllisyyden edistämisessä -hankkeessa (1.10.2021-31.8.2023) haettiin ratkaisuja heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden digisyrjäytymiseen ja sen uhkaan. Hankkeen toteuttajina olivat Metropolia Ammattikorkeakoulu ja Sosped-säätiö. Kohderyhmiä olivat pitkäaikaistyöttömät, työmarkkinoiden ulkopuolella olevat ja muut heikommassa työmarkkina-asemassa olevat henkilöt, sekä heidän työllistymistään edistävät järjestötyöntekijät. Hankkeen yhteistyökumppaneina toimivat Etelä-Suomen Klubitalot ESKOT ry ja Vates-säätiö sr.

Hankkeen tavoitteena oli vahvistaa heikommassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden digivalmiuksia, digitaitoja ja digiosallisuutta, sekä vahvistaa työllistymistä edistävien järjestöjen työntekijöiden digivalmiuksia ja digiosaamista. Hankkeessa luotiin digiosallisuutta vahvistava toimintamalli osaksi Myllypuron kampuksen HyMy-kylä hyvinvointi ja terveystalveluita.

Hankkeen loppukartoituskysely toteutettiin elokuussa 2023. Tavoitteena oli saada tietoa kohderyhmien digiosallisuudesta ja digitaitojen tasosta hankkeen päättyessä. Loppukartoitus toteutettiin e-lomakekyselyinä ja kyselytutkimuksen toteutuksesta vastasi Metropolia Ammattikorkeakoulu.

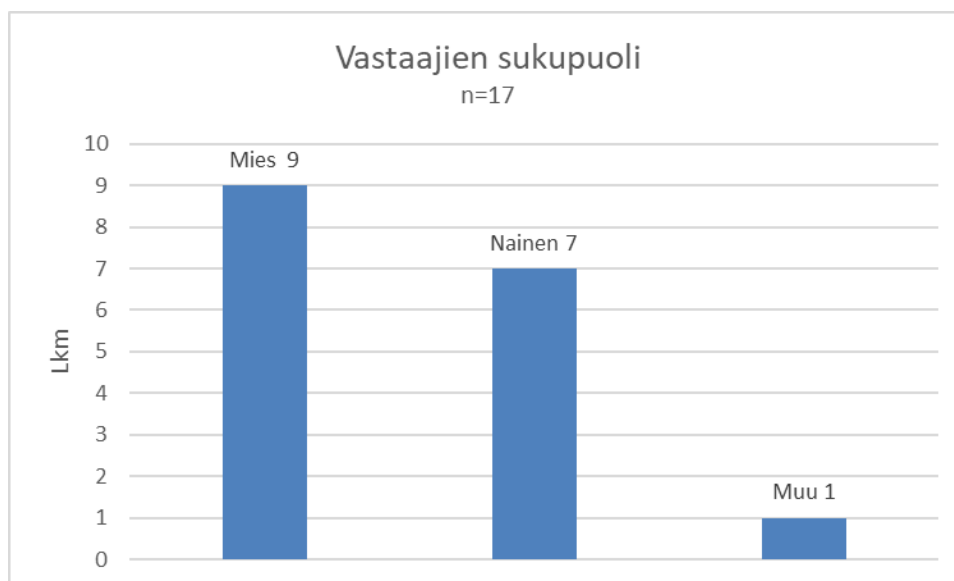
Kysely toteutettiin yhdellä kyselylomakkeella hankkeen kohderyhmille. Kysely lähetettiin hankkeen toimenpiteisiin osallistuneille, ja lisäksi kohderyhmän oli mahdollista vastata kyselyyn hankkeen päätöstapahtumissa. Kyselylomakkeen taustatiedoissa kysyttiin, työskenteleekö vastaaja heikossa työmarkkina-asemassa olevien kanssa vai ei. Luvussa kolme esitetään heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden kanssa työskentelevien vastausten tulokset. Luvussa kaksi esitetään muiden kohderyhmään kuuluvien henkilöiden vastausten tulokset.

2 Heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden ja kohderyhmään kuuluvien työllistyneiden ja opiskelijoiden digiosallisuus ja digitaidot

Heikossa työmarkkina-asemassa olevia, työllistyneitä ja opiskelemaan päässeitä henkilöitä kyselyyn vastasi yhteensä 17 henkilöä. Tässä luvussa esitellään tulokset kyselyn teemojen mukaisesti. Digitaitoja ja digipalveluiden käyttökokemusta koskevissa monivalintakysymyksissä vastaajilla oli mahdollista valita vaihtoehto ”En halua vastata”. Vastausvaihtoehto on huomioitu tulosten raportoinnissa silloin kun tämä vaihtoehto on kyselyyn vastaamisessa valittu.

2.1 Taustatiedot

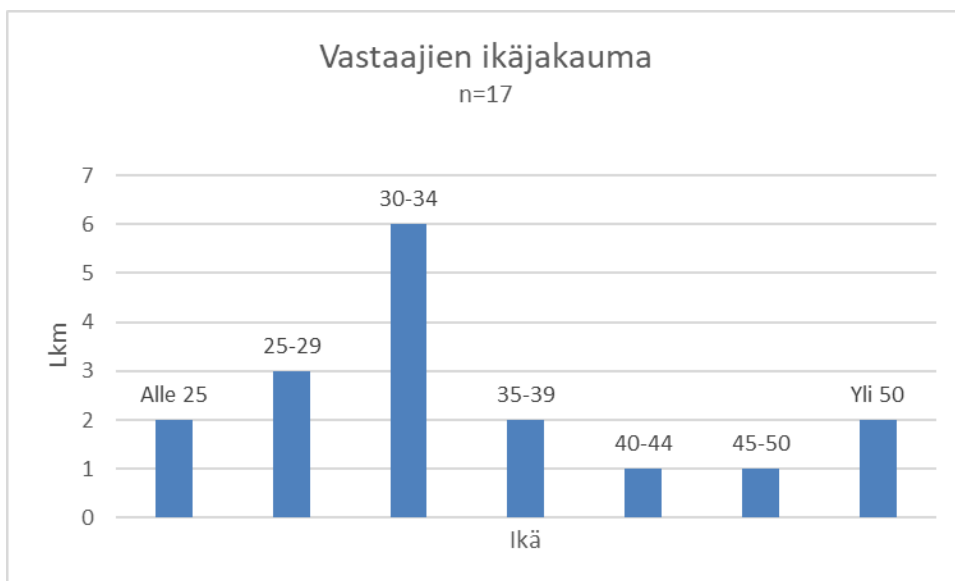
Kyselyyn vastanneista heikossa työmarkkina-asemassa olevista ja kohderyhmään kuuluvista työllistyneistä ja opiskelemassa olevista henkilöistä yhdeksän henkilöä oli miehiä, seitsemän naisia ja yksi muunsukupuolinen. (Kuvio 1)

Kuvio 1. Vastaajien sukupuoli

Vastaajista noin puolet oli 30–40-vuotiaita. Kaksi henkilöä oli alle 25-vuotiaita ja kolme henkilöä 25–29-vuotiaita. Kaksi henkilöä oli 40–50-vuotiaita ja kaksi yli 50-vuotiaita. (Kuvio 2)

Kaikki kyselyyn vastanneista olivat suomenkielisiä.

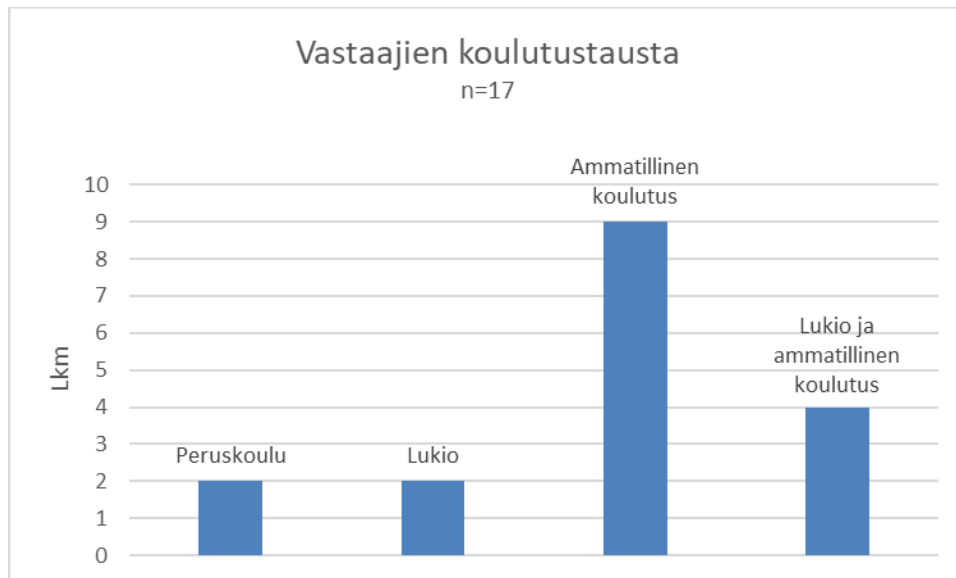
Kuvio 2. Vastaajien ikäjakauma

Vastaajista yksi henkilö oli työllistynyt, neljä henkilöä olivat työttömiä työnhakijoita ja kolme työllistymistä tukevassa toiminnassa. Yksi henkilö oli opiskelemassa tai koulutuksessa. Työelämän ulkopuolella kertoi olevansa kolme henkilöä vastaajista. (Kuvio 3)

Kuvio 3. Vastaajien työllisyystilanne

Vastaajista yhdeksällä henkilöllä oli ammatillinen koulutus tai opistoasteen tutkinto. Neljä henkilöä oli suorittanut sekä lukion että ammatillisen koulutuksen. Kaksi vastaajaa oli käynyt ainoastaan peruskoulun ja kaksi peruskoulun ja lukion. (Kuvio 4)

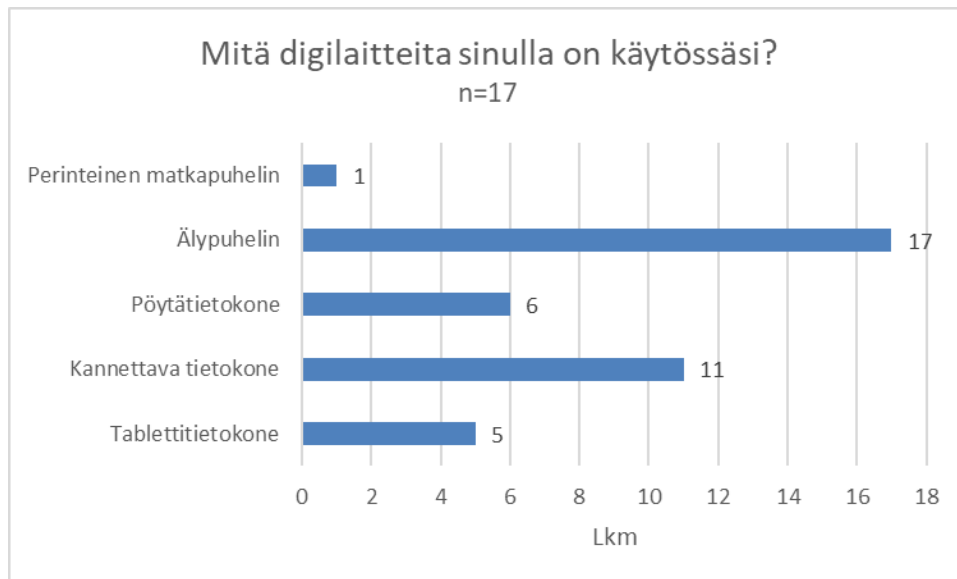

Kuvio 4. Vastaajien koulutustausta

2.2 Digilaitteiden saatavuus ja käyttö

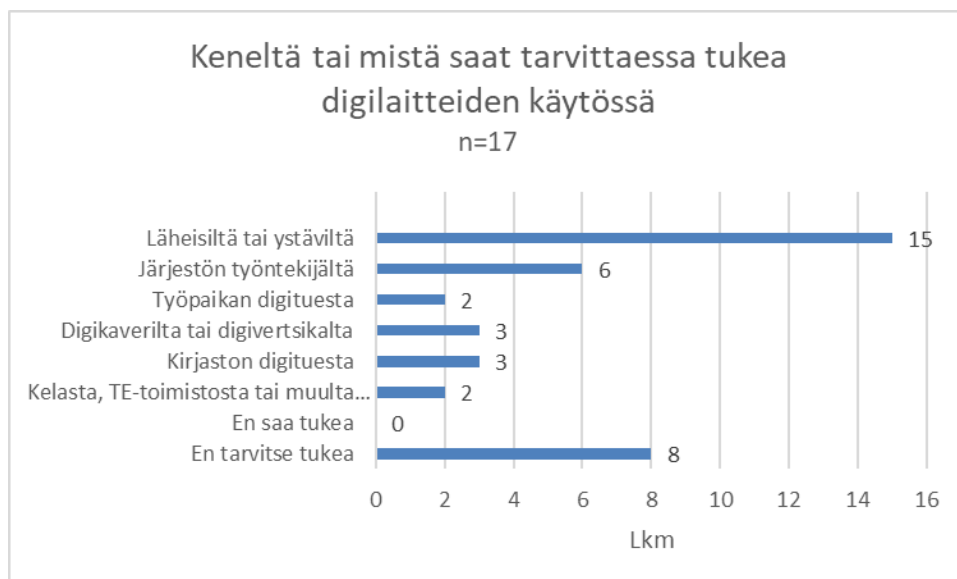
Kartoituskyselyssä kysyttiin, mitä digilaitteita vastaajalla on käytössään.

Kaikilla vastaajilla oli käytössään älypuhelin. Viidellätoista henkilöllä oli käytössään joko pöytätietokone tai kannettava tietokone tai kumpikin. Kahdella vastaajista oli käytössään ainoastaan älypuhelin. Kyselyssä ei kysytty, omistaako henkilö itse laitteet. (Kuvio 5)

Kuvio 5. Digilaitteiden saatavuus ja käyttö

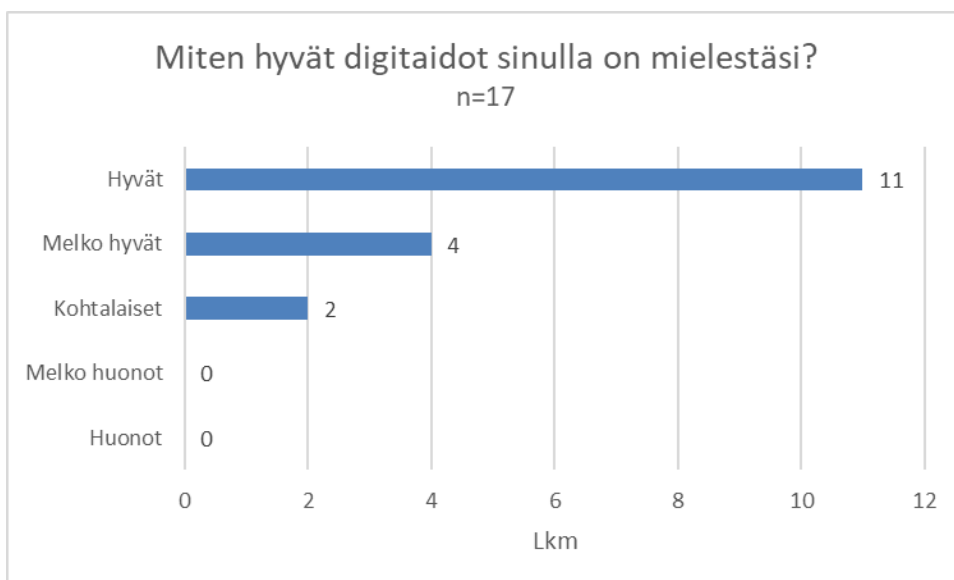
Valtaosa vastaajista saa tarvittaessa tukea digilaitteiden käytössä läheisiltä tai ystäviltä (15 henkilöä), mutta noin puolet vastaajista oli sitä mieltä, että he eivät tarvitse tukea laitteiden käytössä. Lisäksi tukea saatiin työpaikan digituesta, mukaan lukien esim. op-
 opisopimuspaikan tai työharjoittelupaikan digituki, kirjaston digituesta (3 henkilöä), viran-
 omaisen järjestämästä palvelusta (2 henkilöä) sekä digikaverilta (3 henkilöä). (Kuvio 6)

Kuvio 6. Keneltä tai mistä saat tarvittaessa tukea digilaitteiden käytössä?

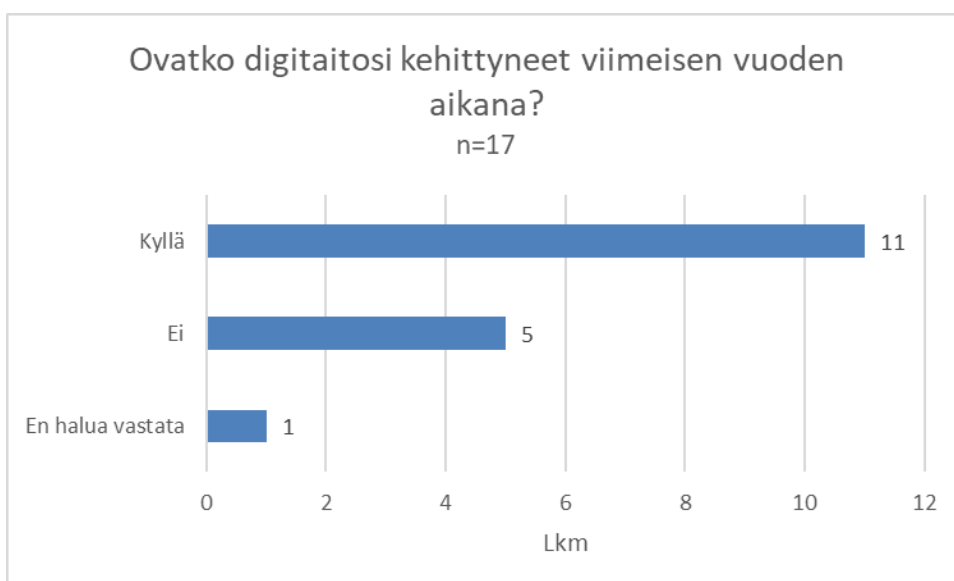
2.3 Digitaidot ja niiden kehittyminen

Yli puolet vastaajista, yhteensä 15 henkilöä, piti digitaitojaan hyvinä tai melko hyvinä. Kohtalaisina omia digitaitojaan piti kaksi henkilöä. (Kuvio 7)

Kuvio 7. Miten hyvät digitaidot sinulla on?

Yli puolet vastaajista, 11 henkilöä, oli sitä mieltä, että heidän digitaitonsa olivat kehittyneet viimeisen vuoden aikana. Yksi henkilö ei halunnut vastata aiheesta koskevaan kysymykseen. (Kuvio 8)

Kuvio 8. Ovatko digitaitosi kehittyneet viimeisen vuoden aikana?

Vastaajilta kysyttiin avoimella kysymyksellä: Jos taidot ovat kehittyneet, mikä niiden kehittymistä on edesauttanut?

Vastausten mukaan digitaitoja oli kehittänyt:

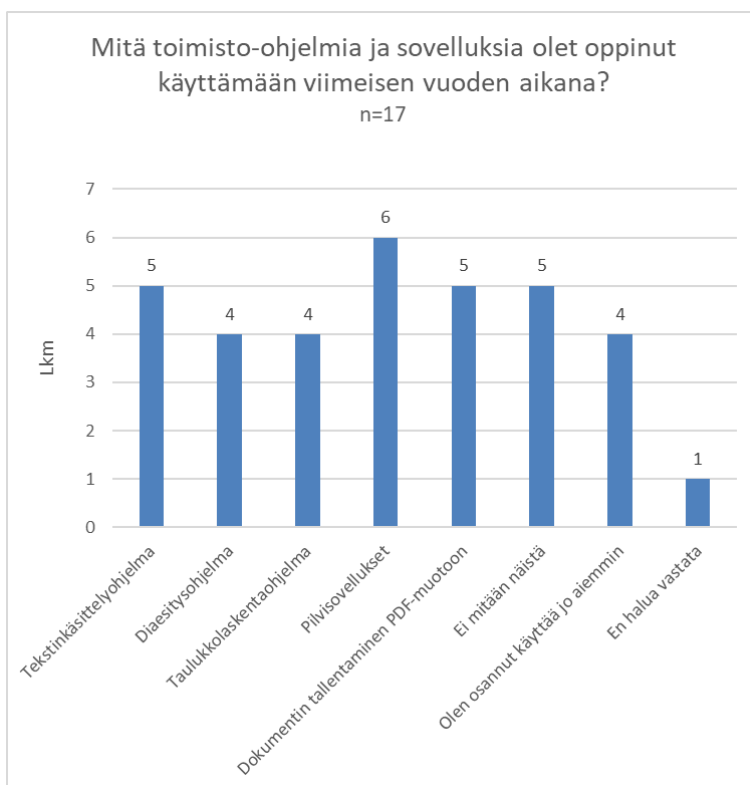
- Opiskelu, jonka vuoksi on täytynyt opetella uusia digitaitoja, kuten eri alustojen käyttöä ja tiedostojen jakamista ja lähettämistä eri muodoissa eri kanavilla.
- Perustutkinnon suorittaminen.
- Rauhoittuminen omien tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Digipalveluiden jatkuva kehitys ja niiden jatkuva käyttö opettaa uusia taitoja sitä mukaa kun uusia asioita tulee vastaan.
- Nettiselaimen käyttö.
- Digilaitteen lainaaminen, uuden ohjelman hankkiminen ja sen käytön opettelu katsomalla tutoriaaleja netistä.
- Omiin digitaitoihin ja palveluihin luottaminen.
- Osallistuminen digiosallisuutta edistävän hankkeen toimintaan.
- Ystävien tuki.

Kyselyssä tiedusteltiin, minkälaisia yhteydenpidon kanavia ja sovelluksia vastaajat olivat ottaneet käyttöön viimeisen vuoden aikana. Noin kolmannes vastaajista oli ottanut käyttöön sähköpostin, sekä sosiaalisen median kanavia. Kolme henkilöä oli opetellut erilaisia videoneuvottelusovelluksia kuten Zoom ja Teams. Lisäksi noin kolmannes vastaajista oli ottanut käyttöön Discordin. Muutama vastaaja oli tutustunut TikTokiin ja Snapchatiin. (Kuvio 9)

Kuvio 9. Minkälaisia yhteydenpidon kanavia ja sovelluksia olet ottanut käyttöön viimeisen vuoden aikana?

Vajaa kolmannes vastaajista (4–5 henkilöä) oli opetellut yleisempiä toimisto-ohjelmia. Kuusi vastaajaa oli opetellut pilvisovellusten käyttöä. Neljä henkilöä oli osannut käyttää yleisimpiä toimisto-ohjelmia ja sovelluksia jo aiemmin. Viisi henkilöä ei ollut opetellut ohjelmista mitään viimeisen vuoden aikana. Yksi henkilö ei halunnut vastata kysymykseen. (Kuvio 10)

Kuvio 10. Mitä toimisto-ohjelmia ja sovelluksia olet oppinut käyttämään viimeisen vuoden aikana?

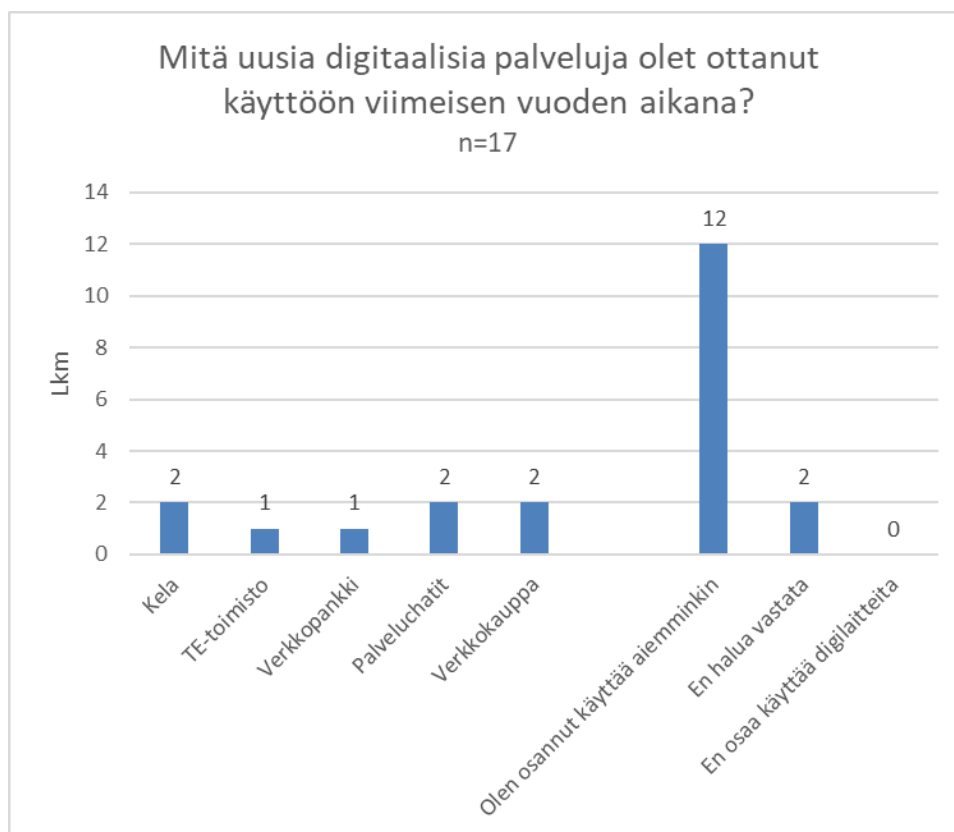
Lähes kaikki vastaajista (14 henkilöä) olivat kehittäneet tietoturvaan liittyvää osaamistaan viimeisen vuoden aikana. Yksi henkilöä kertoi, ettei ole kehittänyt osaamistaan tietoturvaan liittyen. Kaksi henkilöä ei halunnut vastata kysymykseen. (Kuvio 11)

Kuvio 11. Oletko kehittänyt tietoturvaan liittyvää osaamistasi viimeisen vuoden aikana?

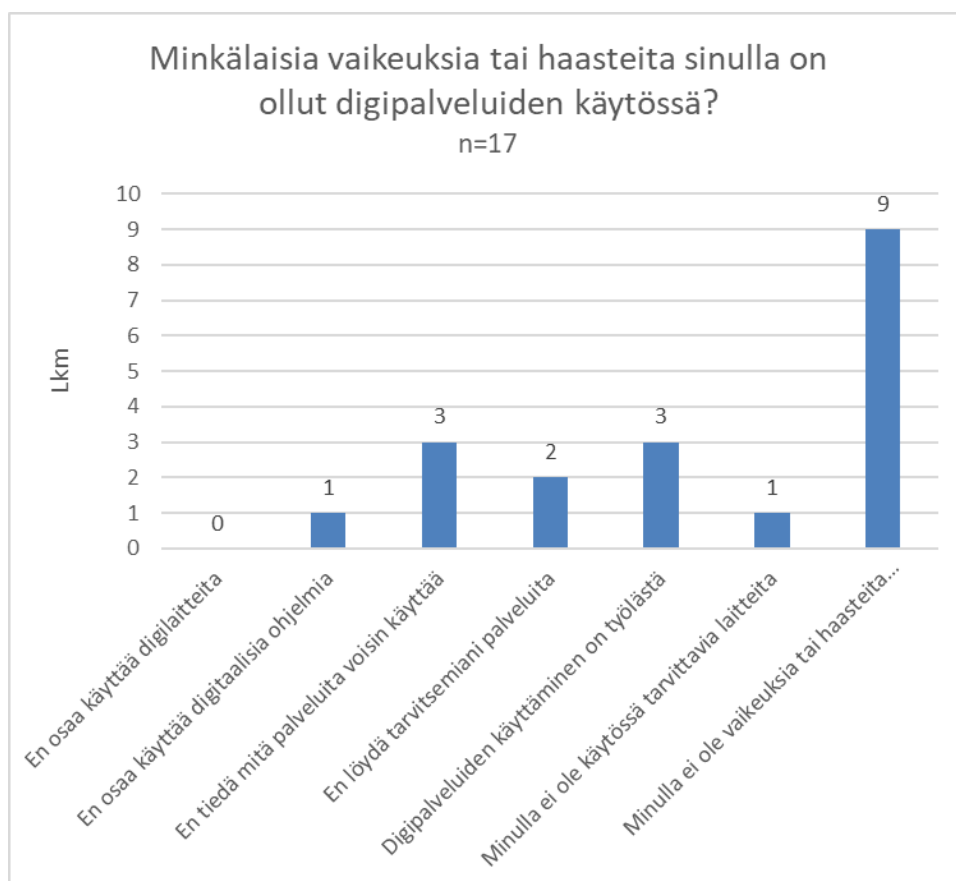
2.4 Digipalveluiden käyttökokemukset

Kyselyssä tiedusteltiin, mitä uusia digitaalisia palveluita, kuten Kela, Te-toimisto tai verkkopankki oli otettu käyttöön viimeisen vuoden aikana. Kahdelletoista henkilölle palvelut olivat jo ennestään tuttuja. 1-2 henkilöä oli ottanut palveluja käyttöön viimeisen vuoden aikana. Kaksi henkilöä ei halunnut vastata kysymykseen. (Kuvio 12)

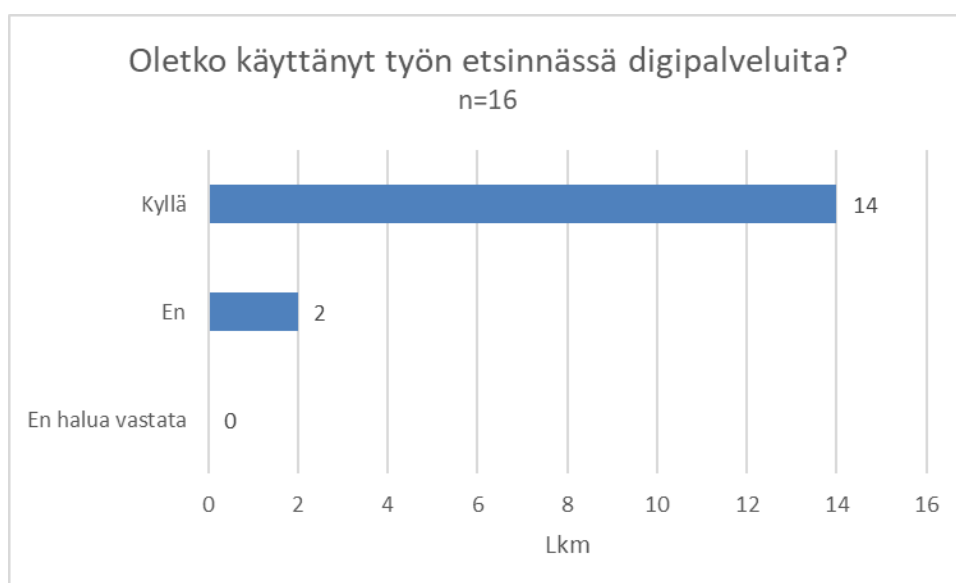
Kuvio 12. Mitä uusia digitaalisia palveluita olet ottanut käyttöön viimeisen vuoden aikana?

Noin puolet vastaajista, yhdeksän henkilöä, oli sitä mieltä, että heillä ei ole ollut vaikeuksia digipalveluiden käytössä. Vastaajista 2–3 kolmella henkilöllä oli haasteena, että he eivät löytäneet soveltuvia palveluita tai ne olivat työläitä käyttää. Yhdellä vastaajalla ei ollut käytössään tarvittavia laitteita tai ohjelmia ei osattu käyttää. (Kuvio 13)

Kuvio 13. Minkälaisia vaikeuksia tai haasteita sinulla on ollut digipalveluiden käytössä?

Kyselyssä kysyttiin, onko työn etsinnässä käytetty digipalveluja. 14 henkilöä oli käyttänyt näitä palveluja. Yksi henkilö jätti vastaamatta kysymykseen. (Kuvio 14)

Kuvio 14. Oletko käyttänyt työn etsinnässä digipalveluita?

Työllistymistä tukevia digipalveluita oli löytynyt itsenäisesti 13 henkilön kohdalla, mutta noin puolet heistä oli sitä mieltä, että kyseisiä digipalveluita oli löytynyt vaihtelevasti palvelusta riippuen. Kaksi henkilöä oli tarvinnut työllistymistä tukevien digipalveluiden etsimiseen tukea ja apua. Kaksi henkilöä oli sitä mieltä, että he eivät ole löytäneet työllistymistä tukevia digipalveluja. (Kuvio 15)

Kuvio 15. Miten hyvin olet löytänyt työllistymistä edistäviä digipalveluita?

Vastaajilla oli mahdollisuus esittää ideoita työllistymiseen liittyvien digipalveluiden parantamiseksi. Vastauksia saatiin yksi, jossa ehdotettiin kehitettäväksi ”teemoitettu visuaalinen näkymä kunkin alan ja taidon osaavalle. Käyttäjälle näkymä muuntuisi ja avaisi uusia vaihtoehtoja hänen sovelluksessa klikkaamiensa valintojen mukaan”.

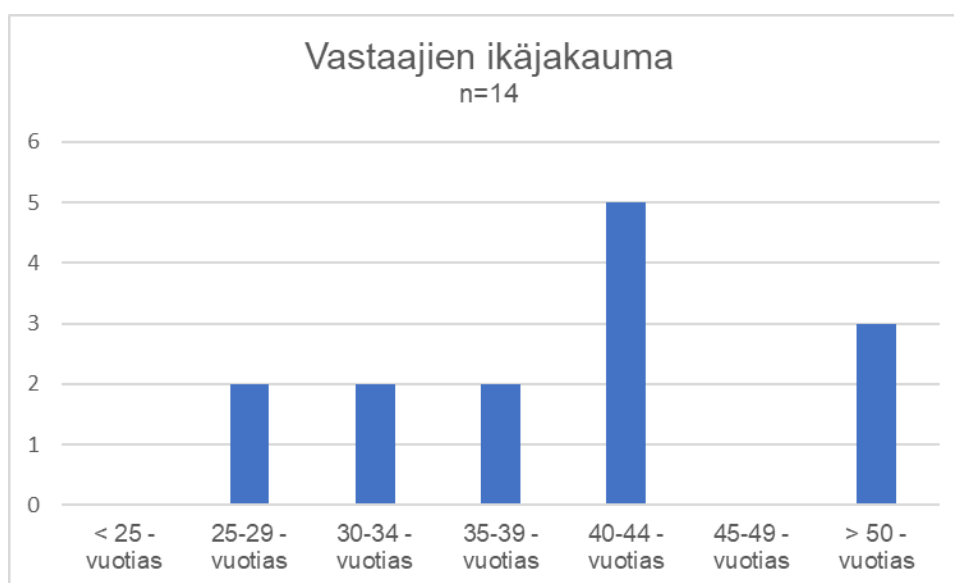
Kyselyn lopuksi vastaajilta tiedusteltiin, kuinka selkeitä ja ymmärrettäviä kyselyn kysymykset heidän mielestään olivat. Kymmenen henkilöä piti kysymyksiä selkeinä ja ymmärrettävinä ja kuusi henkilöä melko selkeinä ja ymmärrettävinä. Yksi henkilö piti kysymyksiä melko epäselvinä.

3 Työllistymistä edistävien työntekijöiden digiosallisuus ja digitaidot

Työllistymistä edistävien työntekijöiden loppukartoituskyselyyn vastasi yhteensä 14 henkilöä. Esittelemme tässä luvussa kyselyn tuloksia kyselyn teemojen mukaisesti.

3.1 Taustatiedot

Vastaajista 10 oli naisia ja 4 miehiä. Kyselyyn vastaajissa ei ollut alle 25-vuotiaita. Alle 30-vuotiaita oli kaksi vastaajaa, 30-34 -vuotiaita kaksi sekä 35-39 -vuotiaita kaksi vastaajaa. 40-44 -vuotiaita vastaajia oli viisi. 45-49 -vuotiaita vastaajia ei ollut lainkaan. Yli 50-vuotiaita oli vastaajista kolme. (Kuvio 1) Kaikilla vastaajilla äidinkielenä oli suomen kieli. (Kuvio 16)

Kuvio 16. Vastaajien ikäjakauma

Viidellä vastaajalla oli alempi korkeakoulututkinto, neljällä ammatillinen koulutus tai opistotason tutkinto ja kolmella ylempi korkeakoulututkinto. Yhdellä vastaajalla koulutuksena oli lukio ja yhdellä peruskoulu tai vastaava. (Kuvio 17)

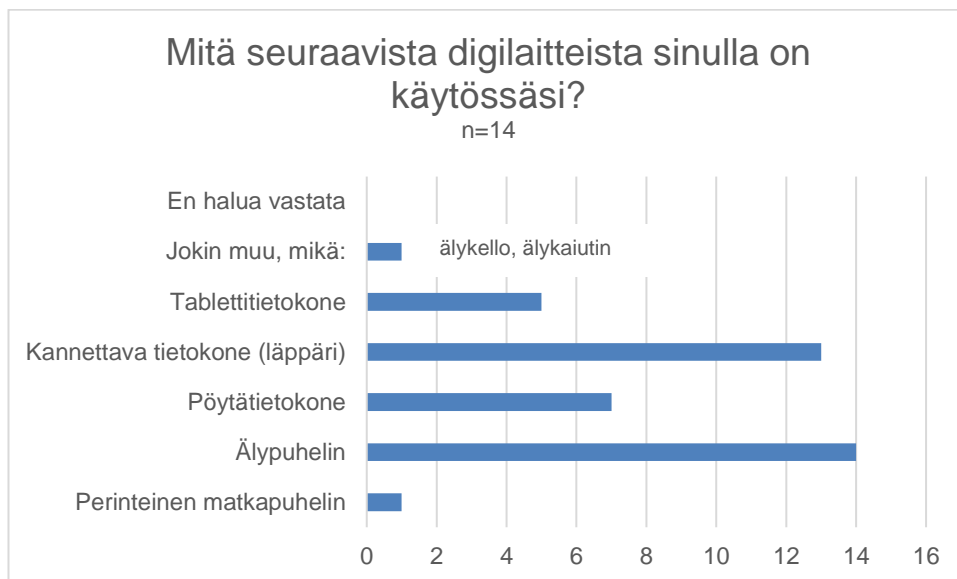

Kuvio 17. Kyselyyn vastaajien koulutustausta

Kymmenen vastaajaa työskenteli työsuhteessa ja kolme yrittäjänä tai ammatinharjoittajana. Yksi vastaajista kertoi olevansa opiskelemassa tai koulutuksessa.

3.2 Digilaitteiden saatavuus ja käyttö

Kyselyssä kysyttiin mitä digilaitteita vastaajilla on työkäytössä. Kaikilla vastaajilla oli käytössään älypuhelin. 13 vastaajalla oli käytössään kannettava tietokone, seitsemällä pöytätietokone ja viidellä tablettitietokone. Perinteinen matkapuhelin oli käytössä yhdellä vastaajalla. Yksi vastaaja kertoi hänellä olevan käytössä muina digilaitteina älykello ja älykaiutin. (Kuvio 18)

Kuvio 18. Vastaajien käytössä olevat digilaitteet

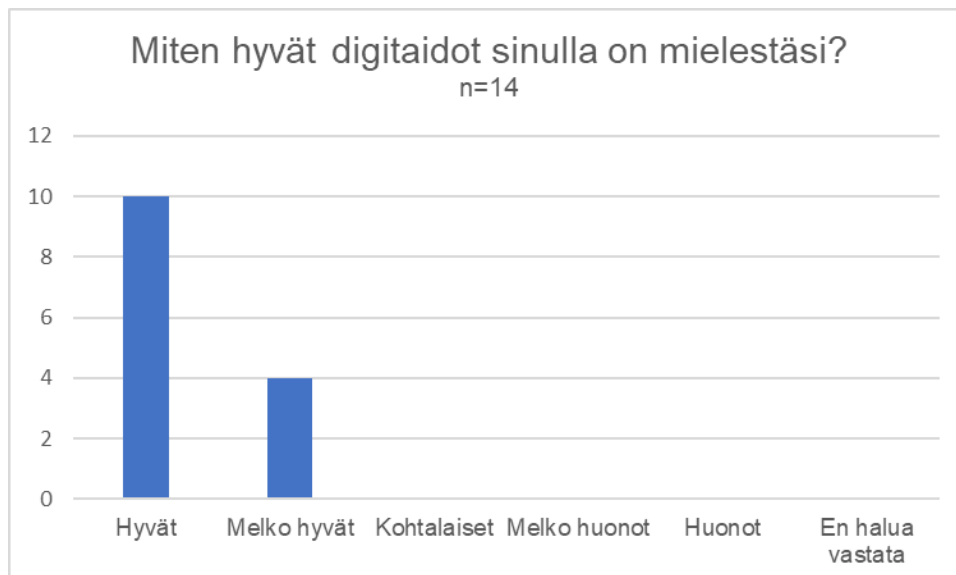
Digilaitteiden käyttöön vastaajista 12 sai tukea läheisiltä ja ystäviltä ja seitsemän vastaajaa työpaikan digituesta. Kolme vastaajaa sai digitukea järjestön työntekijältä, mutta vastauksista ei tullut esille oliko kyse oman työnantajakäytön vai muun järjestön työntekijän antamasta tuesta. Kaksi vastaajaa sai tukea digikaverilta tai digivertsikalta. Vastauksista ei käynyt ilmi oliko näissä tapauksissa kyse oman työnantajakäytön toimintaan liittyvästä tuen saamisen mahdollisuudesta. Kaksi vastaajaa ei kokenut tarvitsevänsä tukea digilaitteiden käytössä. Kolme vastaajaa vastasi saavansa tukea jostain muualta. Tarkennuksina oli näissä vastauksissa tuotu esille oma tiedonetsintä verkosta, esim. teksti- ja videopohjaisten ohjeiden hyödyntäminen, sekä työyhteisössä osaamisen jakaminen ja yhdessä oppiminen. (Kuvio 19)

Kuvio 19. Vastaajien digilaitteiden käyttöön saatavan tuen paikat

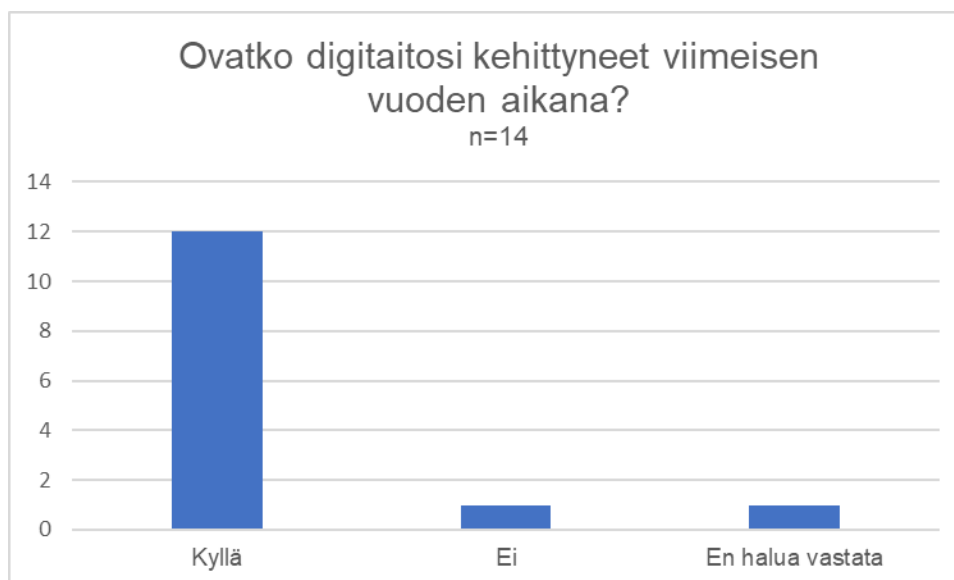
3.3 Digitaidot ja niiden kehittyminen

Kaikki vastaajat arvioivat omat digitaionsa hyväksi (10) tai melko hyväksi (4). (Kuvio 20)

Kuvio 20. Vastaajien kokemus omista digitaidoista

Vastaajista enemmistö, 12 henkilöä arvioi digitaitojensa kehittyneen viimeisen vuoden aikana. Yksi vastaaja ei kokenut digitaitojensa kehittyneen ja yksi vastaajista ei halunnut arvioida omien digitaitojensa kehittymistä ja vastata kysymykseen. (Kuvio 21)

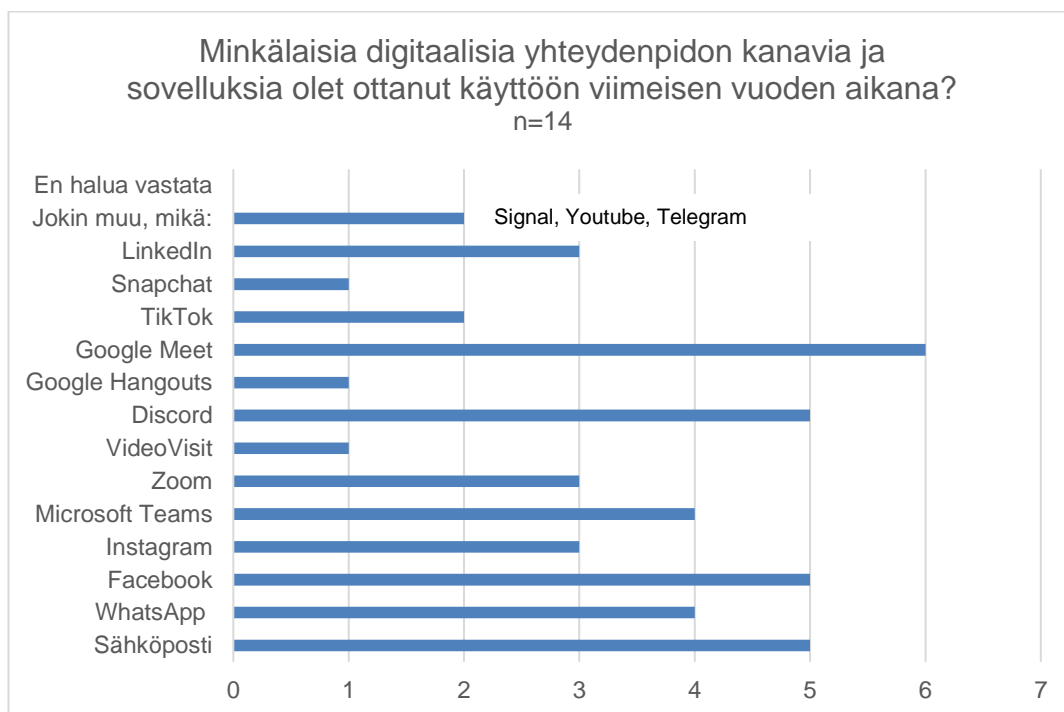

Kuvio 21. Vastaajien digitaitojen kehittyminen viimeisen vuoden aikana

Taitojen kehittymistä oli edesauttanut digivälineiden aiempaa monipuolisempi käyttö sekä rohkeasti uusien asioiden kokeileminen. Oppimista ja tietojen päivittymistä koettiin tapahtuneen työssä tekemällä, kokeilemalla ja uusien digitaalisten välineiden hyödyntämisen kautta. Yksi vastaaja toi esille, että työssä joutuu opettelemaan uusia (digi)taitoja ja toinen vastaaja nosti vastauksessaan huomion siitä, miten esimerkiksi tietoturvaosaaminen päivittyy työskennellessä jatkuvasti. Yksi vastaaja kertoi tehneensä tuttavuutta jopa Chat GPT-tekoälyyn. Vastaajien joukossa oli myös yksi diginatiiviksi itsensä kuvaileva henkilö, jolla on asiantunteva kaveripiiri ja vahvuutena tietokoneharrastus.

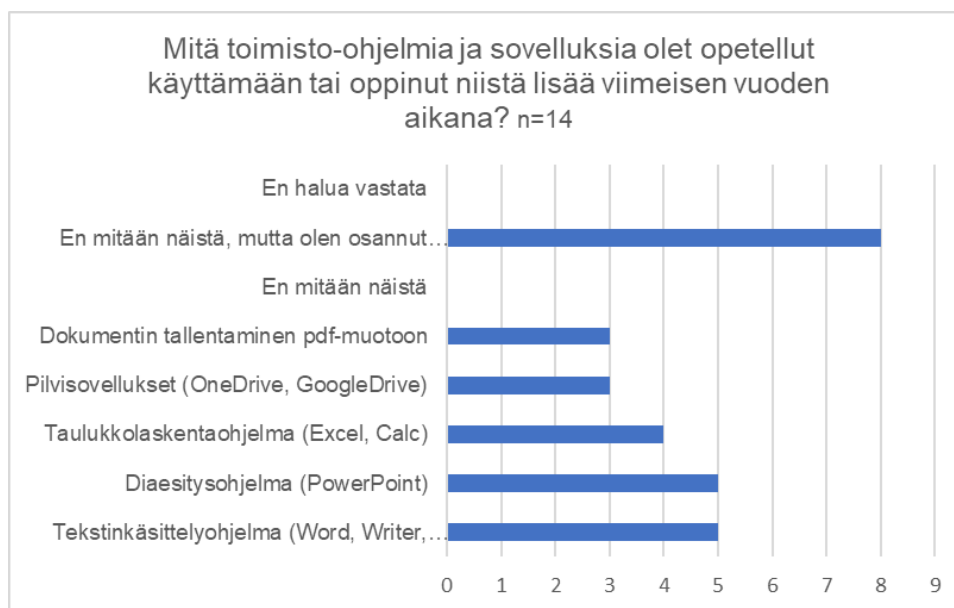
Viimeisen vuoden aikana vastaajat olivat ottaneet käyttöön uusia digitaalisia yhteydenpidon kanavia ja sovelluksia varsin monipuolisesti. Kuusi vastaajaa oli ottanut käyttöön Google Meetin. Viisi vastaajaa oli ottanut käyttöön Discordin, Facebookin ja sähköpostin. Neljä vastaajaa oli ottanut käyttöön WhatsAppin ja Microsoft Teamsin. Kolme vastaajaa oli ottanut käyttöön LinkedInin, Zoomin ja Instagramin. Vastaajista kaksi oli ottanut käyttöön TikTokin. Yksi vastaaja oli ottanut käyttöön Google Hangoutsin, yksi VideoVisitin ja

yksi Snapchatin. Kaksi vastaajaa toi esille myös jonkin muun käyttöön ottamansa yhteydenpitokanavan tai sovelluksen, joita olivat Signal, Youtube ja Telegram. (Kuvio 22)

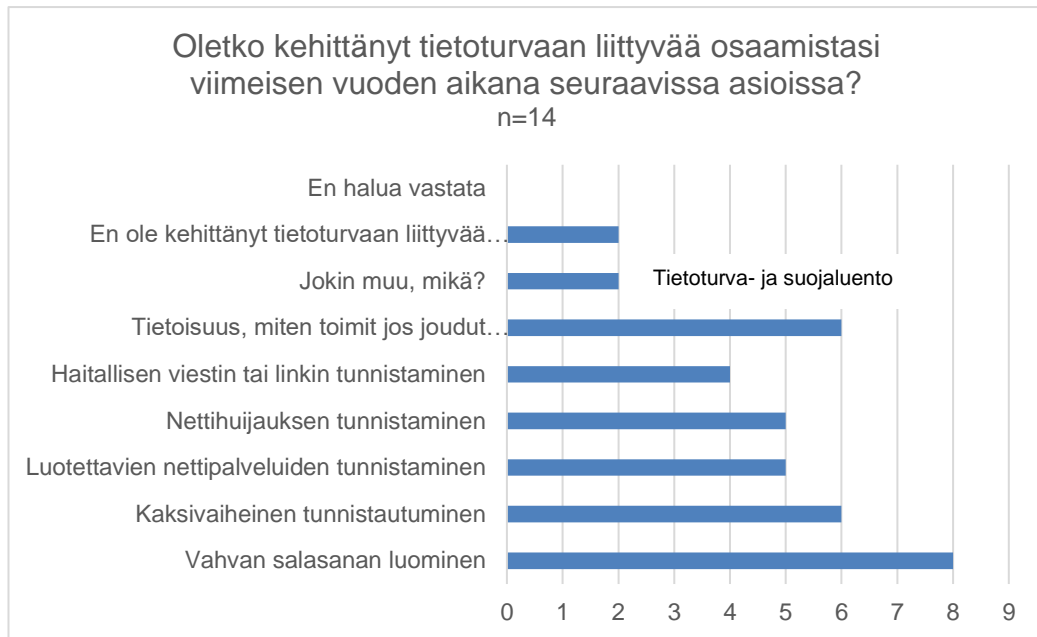
Kuvio 22. Vastaajien viimeisen vuoden aikana käyttöön ottamat digitaalisen yhteydenpidon kanavat

Kyselyssä kysyttiin, mitä toimisto-ohjelmia vastaajat olivat oppineet käyttämään, tai oppineet niistä lisää viimeisen vuoden aikana. Kahdeksan vastaajaa vastasi, että ei ollut oppinut mitään kyselyssä mainituista toimisto-ohjelmista ja että oli osannut käyttää yhtä tai useampaa mainituista toimisto-ohjelmista jo aiemmin. Kuitenkin samaan kysymykseen vastaajista viisi oli vastannut oppineensa diaesitysohjelman ja tekstinkäsittelyohjelman käyttöä, neljä oppineensa taulukkolaskentaohjelman käyttöä ja kolme oppineensa dokumentin tallentamisesta pdf-muotoon sekä pilvipalvelusovelluksen käyttöä. (Kuvio 23)

Kuvio 23. Vastaajien toimisto-ohjelmien käyttöön liittyvä oppiminen viimeisen vuoden aikana

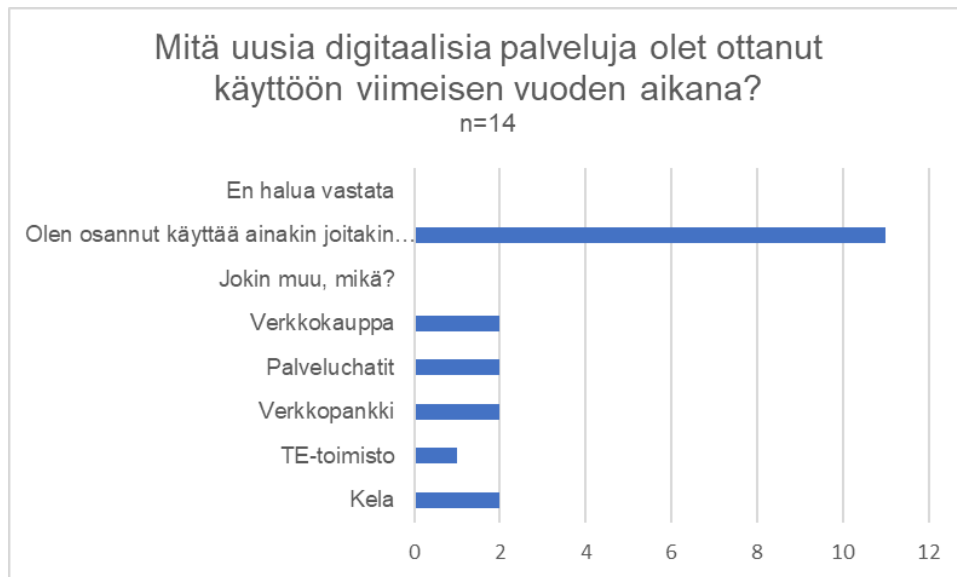
Kyselyssä kysyttiin myös vastaajien tietoturvaan liittyvän osaamisen kehittämisestä viimeisen vuoden aikana. Kahdeksan vastaajaa koki kehittyneensä vahvan salasanan luomisessa ja kuusi vastaajaa kaksivaiheisessa tunnistaumisessa. Kuusi vastaajaa oli kehittynyt tietoisuudessa siitä, miten toimia, jos joutuisi nettihuijauksen kohteeksi. Viisi vastaajaa oli kehittynyt luotettavien nettipalveluiden tunnistamisessa ja nettihuijauksen tunnistamisessa. Neljä vastaajaa kertoi kehittyneensä haitallisen viestin tai linkin tunnistamisessa. Kaksi vastaajaa ei kokenut kehittyneensä tietoturvaan liittyvissä asioissa. Yksi vastaaja toi esille, että tietoturvaosaaminen oli lisääntynyt työpaikan tietoturva ja -suojaluennolla ja yksi vastaaja kertoi jo tiedostavansa tietoturva-asioita tarpeeksi. (Kuvio 24)

Kuvio 24. Vastaajien tietoturvaosaamisen kehittyminen viimeisen vuoden aikana

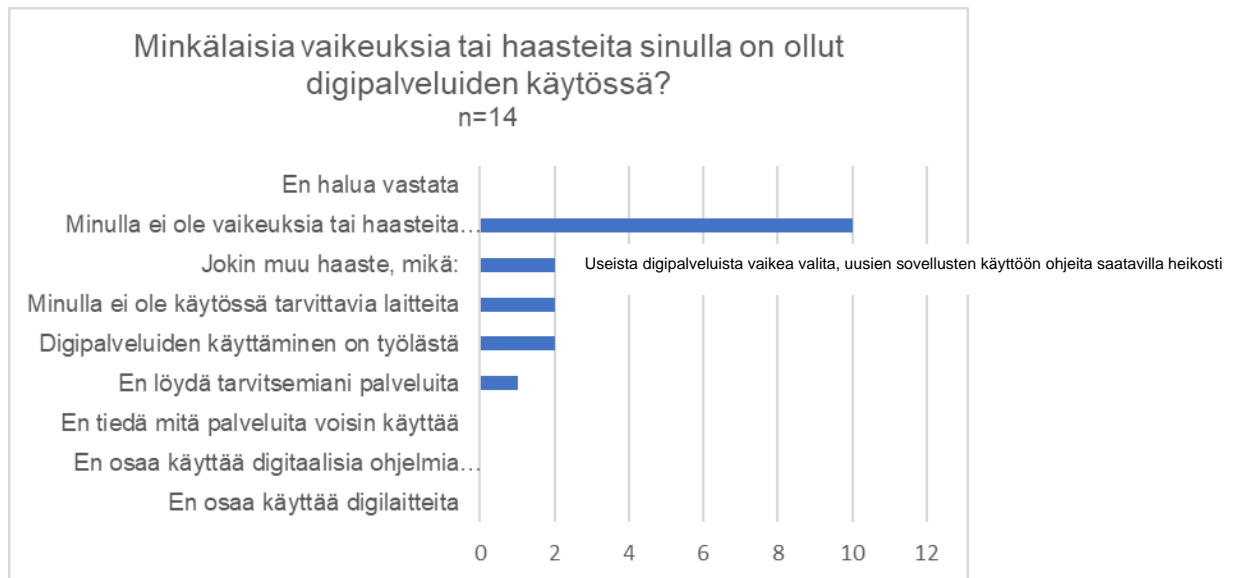
3.4 Digipalveluiden käyttökokemukset

Kyselyn vastaajilta kysyttiin, mitä uusia digitaalisia palveluja he olivat ottaneet käyttöön viimeisen vuoden aikana. Vastaajista 11 ilmoitti osanneensa jo aiemmin käyttää ainakin jotain luetelluista digipalveluista. Verkkokaupan, palveluchatin, verkkopankin ja Kelan palveluita oli ottanut uusina digitaalisina palveluina käyttöön vastaajista kaksi henkilöä ja yksi vastaaja oli ottanut käyttöönsä TE-toimiston digipalvelun. (Kuvio 25)

Kuvio 25. Vastaajien viimeisen vuoden aikana käyttöön ottamat digitaaliset palvelut

Kysyttäessä digipalveluiden käytön haasteista, vastasi 10 henkilöä, ettei heillä ole vaikeuksia tai haasteita digipalveluiden käytössä. Kaksi vastaajaa toi esille, ettei heillä ole käytössä tarvittavia laitteita ja että he kokevat digipalveluiden käytön työläänä. Yksi vastaajista kertoi, ettei löydä tarvitsemiaan palveluita. Kysymykseen tuli myös kaksi vastausta, joissa vastaajilla oli jokin muu haaste. Toinen heistä toi esille sen, että on vaikea tehdä valintaa lukemattomista mahdollisesti hyödyllisistä digipalveluista. Toinen huomio oli se, että uusien sovellusten käyttöön on olemassa heikosti ohjeita. (Kuvio 26)

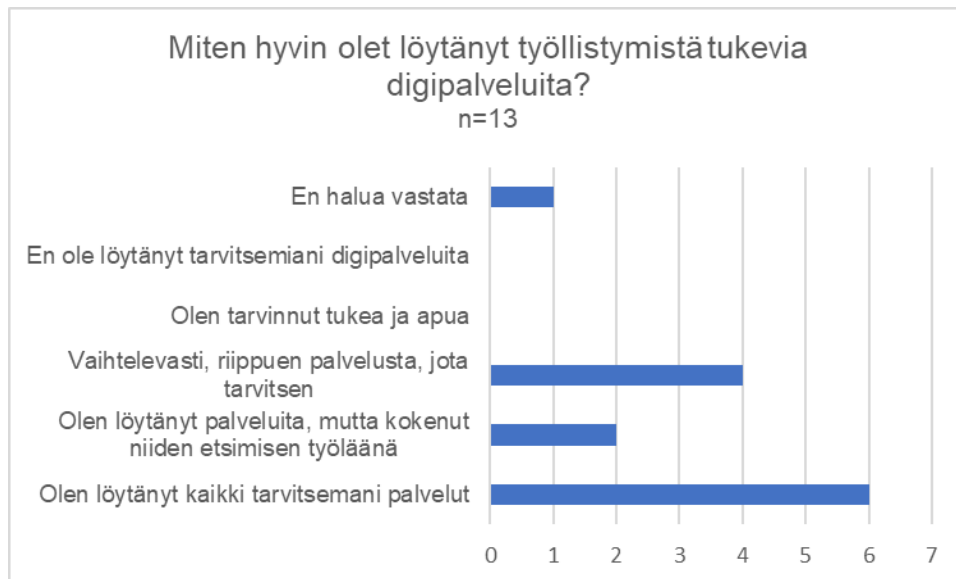
Kuvio 26. Vastaajien digipalveluissa kohtaamia haasteita

Työn etsinnässä kertoi 12 vastaajaa käyttäneensä digipalveluita. Yksi vastaaja ei ollut käyttänyt työn etsinnässä digipalveluita ja yksi kyselyyn vastaajista oli ohittanut tämän kysymyskohdan vastaamatta siihen. (Kuvio 27)

Kuvio 27. Vastaajien digipalveluiden käyttö työn etsinnässä

Kaikki tarvittavat työllistymistä tukevat digipalvelut oli löytänyt kuusi vastaajaa. Neljä vastaajaa oli löytänyt työllistymistä tukevia digipalveluita vaihtelevasti, riippuen palvelun tarpeesta. Kolme vastaajaa oli löytänyt palveluita, mutta kokenut niiden etsimisen työläänä. Yksi henkilö ei halunnut vastata tähän kysymykseen ja yksi vastaajista oli ohittanut tämän kysymyskohdan kokonaan vastaamatta. (Kuvio 28)

Kuvio 28. Vastaajien kokemuksia työllistymistä tukevien digipalveluiden löytämisestä

Vastaajilla oli kyselyn lopussa mahdollisuus kertoa ideoitaan työllistymiseen liittyvien digipalveluiden parantamiseksi. Tähän tuli tältä vastaajajoukolta yksi vastaus, jossa tuotiin esille huomio siitä, että *“perinteisissä työnhaun palveluissa on aika hankalasti jäsennettyjä hakutoimintoja. Sanahaun tulisi olla mahdollisimman yksinkertainen, että se palvelisi käyttäjää parhaiten”*.

4 Lopuksi

Tässä raportissa on kuvattu Digiosallisuus työllisyyden edistämässä -hankkeen loppukyselyn tulokset. Kyselyyn vastanneiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden sekä kohderyhmään kuuluvien työllistyneiden ja opiskelemissa olevien digitaaliset ja digitaalisten sovellusten hyödyntämismahdollisuudet näyttävät melko moninaisina. Tulokset eivät ole yleistettävissä laajemmin.

On mahdollista, että kyselyssä ovat yllidustettuina ne henkilöt, joilla on ollut mahdollisuus päästä digiosaamista vahvistavan tuen piiriin esimerkiksi kolmannen sektorin toimijan järjestämän toimintaan osallistumalla. Tuloksista kävi kuitenkin ilmi, että osalla hankkeen kohderyhmään kuuluvista heikossa työmarkkina-asemassa olevilla henkilöillä on mahdollisuuksia ja lähtökohtia hyödyntää digitalisaation mukanaan tuomia mahdollisuuksia elämässään. Osalla heistä on kuitenkin edelleen selvästi tuen tarvetta digitaalisten ja digitaalisten ohjelmien ja sovellusten käytössä.

Suurin osa kyselyyn vastanneista heikossa työmarkkina-asemassa olevista henkilöistä sekä työllistyneistä ja opiskelemaan päässeistä oli kehittänyt digiosaamistaan kuluneen vuoden aikana. Se oli mahdollistunut esimerkiksi digiosallisuutta edistävään hankkeeseen osallistumalla, opintojen aloittamisella tai omatoimisella harrastuneisuudella. Tukea digitaalisten palveluiden käyttöön saadaan useimmiten läheisiltä tai ystäviltä, mutta myös esimerkiksi järjestöjen työntekijöiltä ja digikavereilta, työpaikalta ja julkisten palvelujen tarjoajilta kuten kirjaston digituesta, Kelasta tai Te-toimistosta. Digituen ja digiosallisuuden tuen väylät ovat moninaiset, ja tämän kyselyn tulosten valossa niitä kaikkia tarvitaan. Lähes kaikki heikossa työmarkkina-asemassa olevat vastaajat olivat käyttäneet digitaalisia palveluita työn haussa. Osa heistä tarvitsee tukea niiden käytössä ja hyödyntämisessä.

Heikossa työmarkkina-asemassa olevien kanssa työskentelevistä vastaajista suurin osa arvioi digitaitonsa hyväksi ja loputkin heistä melko hyväksi. Valtaosa vastaajista oli kehittänyt omia digitaitojaan viimeisen vuoden aikana eri tavoin. Suurella osalla heistä oli myös omakohtaista kokemusta digitaalisesta työnhausta. Tästä kohderyhmästä suurin osa ei kokenut vaikeuksia digipalveluiden käytössä yleisesti, mutta joukkoon mahtui myös heitä, jotka kokivat niiden käytön työläänä.

Lähes kaikki loppukartoituskyselyn vastaajaosapuolet tarvitsevat ainakin ajoittain digitukea digiosallisuutensa mahdollistumiseksi. Useimmilla työllistymistä edistävillä työntekijöillä on mahdollisuus saada tukea työpaikan digituesta, mutta he tarvitsevat ja saavat digitukea myös läheisiltä ja ystäviltä sekä järjestöistä. Heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden osalta korostuu erityisen tärkeänä läheisiltä ja ystäviltä saatava sekä järjestöjen tarjoama digituki.

Koska digiosallisuus ilmiönä ja tuen tarpeet ovat monitahoisia, on Digiosallisuus työllisyyden edistämässä -hankkeessa luotu digiosallisuutta vahvistava matalan kynnyksen toimintamalli. Se tarjoaa erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille suunnattuja osallisuutta ja digiosallisuutta vahvistavia palveluita.